УДК 511

М. М. Зарічний

ПРО КНИГУ В. Т. РЯБУХИ "ПОСЛЕДНЯЯ ТЕОРЕМА ФЕРМА. ТРИ ЭЛЕМЕНТАРНЫХ ДОКАЗАТЕЛЬСТВА"

M. M. Zarichnyi. *On the book of V. T. Ryabukha*, Mat. Stud. **39** (2013), 223–224.

A critical note on the book "Fermat Last Theorem. Three elementary proofs" by V. T. Ryabukha.

М. М. Заричный. *О книге В. Т. Рябухи "Последняя теорема Ферма. Три элементарных доказательства"* // Мат. Студії. – 2013. – Т.39, №2. – С.223–224.

Критические замечания по поводу книги В.Т. Рябухи "Последняя теорема Ферма. Три элементарных доказательства".

Досягнення математики у наш час рідко коли стають предметом уваги журналістів. Свого часу медійний простір заполонили лише повідомлення про доведення гіпотези Пуанкаре, та й то головна увага публікацій була зосереджена на відмові Григорія Перельмана одержати мільйонний приз.

У середині 90-х років минулого століття також широко обговорювалися у пресі математичні результати англійського і американського математика Ендрю Вайлза (Andrew Wiles). Добре відомо, що з його доведення гіпотези Таніями-Шімури для деяких еліптичних кривих випливає Велика Теорема Ферма ([1]).

Одним з наслідків цього доведення було істотне зменшення числа "ферматистів" — людей, які займаються пошуком доведення цієї теореми Ферма, часто не маючи для цього достатньої математичної освіти. Ферматисти проявляють неабияку енергію, штурмуючи наукові установи своїми "доведеннями" і вимагаючи визнання. Замість своєї основної діяльності, наукові співробітники повинні були займатися перевіркою численних текстів, що не мали жодної наукової вартості.

Одна з цьогорічних публікацій авторитетної газети "Голосу України" стосується математики. На шпальтах цього видання харківський кандидат технічних наук В. Т. Рябуха претендує на пріоритет у доведенні Великої Теореми Ферма, стверджуючи, що довів теорему Ферма швидше від Вайлза і лише через неувагу з боку київських математиків і відмову опублікувати статтю в "Українському математичному журналі" результат Рябухи не одержав визнання (див. [2]). У газетній публікації В. Т. Рябуха рекламує свою книгу [3], де, на його думку, міститься доведення (і не одне) згаданої теореми Ферма. Автор голослівно стверджує у газетній статті, що його книга рекомендована математиками Російської Академії Наук широкому колові читачів.

Не ставлячи перед собою мету повного аналізу книги В. Т. Рябухи, зупинимося лише на його "другому доведенні" (с. 60). Автор зауважує, що з існування розв'язку

2010 *Mathematics Subject Classification:* 11-00.
Keywords: Fermat Last Theorem.

© М. М. Зарічний, 2013

рівняння Ферма $(2a)^n + (2b)^n = (2c)^n$ випливають порівняння $(2c)^n \equiv (2b)^n \mod 2^n$ та $(2c)^n \equiv (2a)^n \mod 2^n$. Насправді тут ми одержуємо два тривіальні порівняння $0 \equiv 0 \mod 2^n$ для кожних цілих чисел a, b, c і зрозуміло, що з цих двох тривіальних порівнянь не можна вивести жодної суперечності.

Зазначимо також, що у своїх передмові до книги професор Віталій Лобода на хибному припущенні про правдивість доведення Рябухи будує свої негативні оцінки вчених з Інституту математики НАН України. При цьому він вдається до тону, не прийнятого в наукових чи науково-популярних публікаціях. З огляду на зміст книги, її не можна рекомендувати вчителям та учням старших класів, для яких за словами автора передмови вона призначена.

У своїй наступній публікації газета "Голосу України" знову повертається до математики, її історії, до досягнень українських математиків і до тих проблем, які стоять перед розвитком нашої науки з огляду на складне економічне положення у державі. Частина публікації присвячена думці авторитетних вчених про книгу Рябухи. Вони аргументовано констатують, що там не міститься доведення Великої Теореми Ферма.

ЛІТЕРАТУРА

1. A. Wiles, *Modular elliptic curves and Fermat's Last Theorem,* Annals of Mathematics, **141** (1995), №3, 443–551.
2. В. Рябуха, *Теорему Ферма доведено для ума. Але не для всякого,* Голос України, **19** (5519), 30.01.2013.
3. V. T. Ryabukha, Fermat Last Theorem. Three elementary proofs. – Kharkov, 2011. – 72 p. (in Russian)

Львівський національний університет
mzar@litech.net

Надійшло 4.05.2013